

Beleidsregels Bestuurlijke boete WWB, IOAW, IOAZ en Bbz 2004

Versie 2013

In de vergadering van 24 juni 2014 heeft het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Boxtel nieuwe beleidsregels vastgesteld voor bestuurlijke boete. Een bestuurlijke boete kan de gemeente opleggen als er te veel uitkering wordt betaald als gevolg van schending van de inlichtingenverplichting.

De nieuwe beleidsregels gaan in op de dag na deze publicatie en werken terug tot 1-1-2013.

HOOFDSTUK I ALGEMEEN

Artikel 1. Begrippen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. WWB: de Wet werk en bijstand;
- b. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- c. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- d. Wet SUWI: de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
- e. het college: het college van burgemeester en wethouders;
- f. boete: de bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a WWB, artikel 20a IOAW / IOAZ;
- g. inlichtingenplicht: de verplichting als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de IOAW, artikel 13, eerste lid, van de IOAZ, artikel 17, eerste lid, van de WWB en artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet SUWI.

HOOFDSTUK II BELEIDSREGELS

Artikel 2. Hoogte van de boete De hoogte van de boete wordt vastgesteld aan de hand van de volgende regels:

1. Als de financiële benadeling minder is dan € 150,= bedraagt de boete € 150,=.
2. Als de financiële benadeling € 150,= of meer bedraagt, wordt de boete vastgesteld op 100 % van het benadelingsbedrag.
3. Als er sprake is van herhaling wordt de boete vastgesteld op 150 % van het benadelingsbedrag.
4. In plaats van een boete wordt een schriftelijke waarschuwing gegeven als het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, tenzij het college het gegronde vermoeden heeft dat de belanghebbende opzettelijk de inlichtingenplicht heeft geschonden en indien er sprake is van een situatie zoals bedoeld in artikel 6 lid 3 van deze beleidsregels.

Artikel 3. Verlagen van de bestuurlijke boete bij verminderde verwijtbaarheid

1. In het geval van een verminderde verwijtbaarheid van het betreffende gedrag van de belanghebbende kan de bestuurlijke boete worden verlaagd. Dit wordt beoordeeld naar de omstandigheden waarin de belanghebbende verkeerde op het moment dat hij de inlichtingenplicht had moeten nakomen.
2. Bij de beoordeling van de mate waarin de gedraging aan de belanghebbende kan worden verweten zijn de criteria van toepassing zoals opgenomen in artikel 2a van het Boetebesluit socialezekerheidswetten en artikel 18a WWB

Artikel 4. Verlagen van de bestuurlijke boete bij bijzondere omstandigheden

1. Naast verminderde verwijtbaarheid kunnen er omstandigheden zijn die aanleiding zijn om de bestuurlijke boete te verlagen. Het gaat dan om omstandigheden die voor betrokkene of het gezin zo zijn dat het toepassen van de regels de grenzen van redelijkheid en billijkheid zouden overschrijden. In het bijzonder valt hierbij te denken aan het voorkomen van ongewenste gevolgen voor inwonende minderjarige kinderen.
2. Het verlagen van de bestuurlijke boete bij bijzondere omstandigheden is altijd maatwerk.

Artikel 5. Afzien van het opleggen van een bestuurlijke boete wegens dringende redenen

1. Van het opleggen van een bestuurlijke boete kan conform artikel 18a lid 7 sub b WWB worden afgezien indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan niet op voorhand worden vastgelegd. Dit wordt individueel beoordeeld.
2. Het afgeven van een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een bestuurlijke boete wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 6. Het geven van een schriftelijke waarschuwing

1. Indien het niet of niet behoorlijk nakomen door de belanghebbende van een verplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid, WWB, van een verplichting als bedoeld in artikel 13, eerste lid, IOAW/IOAZ, of de verplichtingen, bedoeld in artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI), niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, spreken we van 'nul-fraude' (0-fraude).
2. Indien er sprake is van een situatie zoals bedoeld in het eerste lid, wordt volstaan met het afgeven van een formele schriftelijke waarschuwing.
3. Bij herhaling van 'nul-fraude' binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de belanghebbende een zodanige waarschuwing is gegeven, wordt in alle gevallen een boete van € 150,- opgelegd.

HOOFDSTUK III SLOTBEPALINGEN

Artikel 7. Gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

Inzake de onderwerpen die vallen onder de discretionaire bevoegdheid van het college, waarin deze beleidsregels niet voorzien, beslist het college.

Artikel 8. Citeertitel

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als Beleidsregels 'Bestuurlijke boete WWB, IOAW, IOAZ en Bbz-2004, Versie 2013'

Artikel 9. Inwerkingtreding

De Beleidsregels 'Bestuurlijke boete WWB, IOAW, IOAZ en Bbz-2014, Versie 2013' treden in werking met ingang van de eerste dag na bekendmaking en werken terug tot 1-1-2013..

TOELICHTING OP DE BELEIDSREGELS

HOOFDSTUK I ALGEMEEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

HOOFDSTUK II BELEIDSREGELS

Artikel 2

Voor wat betreft de hoogte van de boete heeft de wetgever bepaald dat deze maximaal gelijk is aan het netto benadelingsbedrag maar tenminste € 150,-, ook als het benadelingsbedrag lager is. Hierbij is sprake van een eerste overtreding.

Afwijking van dit bedrag is –als het gaat om een verwijtbare schending van de inlichtingenplicht- alleen mogelijk op gronden van bijzondere omstandigheden. Voor alle overige boetes geldt dat de wet enkel een maximum noemt. In die situatie dient de hoogte van de boete wel te worden afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van persoon en gezin

Indien er sprake is van herhaalde fraude (een tweede of volgende overtreding) met financieel nadeel dan bedraagt de boete maximaal 150% van het benadelingsbedrag.

Het is niet mogelijk om een hogere boete op te leggen als er sprake is van verzwarende omstandigheden. Een lagere boete is wel mogelijk. De hoogte van de boete wordt nader afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van persoon en gezin, voor zover de

wet alleen de maximale boete bepaalt. Is de hoogte van de boete bij wettelijk voorschrift vastgelegd, dan kan alleen in bijzondere omstandigheden hiervan worden afgeweken. De bewijslast om deze bijzondere omstandigheden aannemelijk te maken ligt bij belanghebbende. Van bijzondere omstandigheden is sprake indien belanghebbende onevenredig zwaar door de boete wordt getroffen.

Het benadelingsbedrag is het bedrag dat belanghebbende ten onrechte heeft ontvangen. Het gaat bij de WWB om het nettobedrag, waarbij ook onterecht verleende bijzondere bijstand (waaronder de langdurigheidstoelage) meetelt. Voor de IOAW/IOAZ gaat het om het bruto bedrag –het betreft een bruto-uitkering- zonder de door het college verschuldigde sociale premies.

Artikel 3

Het college kan de boete verlagen als er sprake is van verminderde verwijtbaarheid als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. In het Boetebesluit staan een aantal criteria (niet limitatief) voor het aannemen van verminderde verwijtbaarheid.

Het begrip verminderde verwijtbaarheid is geregeld bij AMvB (artikel 2a van het Boetebesluit sociale verzekeringswetten) en is ook van toepassing verklaard op de door de gemeente uit te voeren uitkeringsregelingen. Daardoor is van verminderde verwijtbaarheid in ieder geval sprake in de volgende situaties:

- Belanghebbende verkeerde in onvoorziene en ongewenste omstandigheden die niet tot het normale levenspatroon behoren. Hij/zij kon feitelijk wel aan de inlichtingenplicht voldoen, maar de omstandigheden waren emotioneel ontwrichtend. Hierdoor valt het belanghebbende niet helemaal te verwijten dat hij/zij de inlichtingen niet tijdig of volledig heeft doorgegeven.
- Belanghebbende verkeerde in een zodanig geestelijke toestand dat het hem/haar niet helemaal te verwijten is dat hij/zij de inlichtingen niet tijdig of volledig heeft doorgegeven.
- Belanghebbende heeft wel inlichtingen doorgegeven. Deze waren niet juist, tijdig of volledig. Voordat de overtreding is geconstateerd heeft belanghebbende uit eigen beweging alsnog de juiste inlichtingen gegeven.

Aansluiting wordt gezocht bij deze niet limitatief gestelde regels en de geboden ruimte voor een bredere, individueel bepaalde toepassing.

Er is geen sprake van verminderde verwijtbaarheid als belanghebbende de brieven van de gemeente niet begrijpt, bijvoorbeeld omdat belanghebbende de taal niet voldoende beheerst. Of als belanghebbende langere tijd niet in staat is om zijn belangen te behartigen. Hij zal er in dat geval voor moeten zorgen dat een ander zijn zaken regelt.

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van verminderde verwijtbaarheid wordt gekeken naar het moment van de gedraging (toetsing ex tunc)

Artikel 4

De bestuurlijke boete kan worden verlaagd indien sprake is van verminderde verwijtbaarheid of bijzondere omstandigheden. Hiervoor worden geen specifieke regels vastgesteld. Het gaat om zeer uitzonderlijke gevallen waarvan de omstandigheden voor belanghebbende of het gezin (inwonende minderjarige kinderen) zo bijzonder zijn dat het toepassen van de regels de grenzen van redelijkheid en billijkheid zouden overschrijden. Er vindt een individuele beoordeling plaats met toepassing van het 'maatwerk-principe'.

Artikel 5

Het afzien van het opleggen van een bestuurlijke boete kan bij uitzonderlijk dringende redenen. Dit is het geval als de boete zou leiden tot onaanvaardbare gevolgen voor betrokkene of het gezin.

Het moet echter wel gaan om zeer uitzonderlijke gevallen. Het enkele feit dat het de belanghebbende aan financiële middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is onvoldoende om te kunnen spreken van dringende redenen (TK 2011-12, 33 207, nr.3, p. 47. Vergelijk ook CRvB 14-02-2012, nr. 09/4506 Wwb, LJN: BV6355).

Omdat er mogelijkheden zijn om de boete te verlagen bij verminderde verwijtbaarheid en bijzondere omstandigheden zal het afzien van een boete niet vaak nodig zijn. De mogelijkheid om dit toch te kunnen doen komt het maatwerk ten goede. Verder kan belanghebbende door deze beleidsregel een beroep doen op een hardheidsclausule.

Het afgeven van een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een bestuurlijke boete wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 6

Bij een overtreding van de inlichtingenplicht zonder benadelingsbedrag spreken we van 0-fraude. Bij 0-fraude wordt in eerste instantie volstaan met een formele schriftelijke waarschuwing. Bij herhaling van 0-fraude, nadat een formele waarschuwing is afgegeven, wordt in alle gevallen een boete van

€ 150,- opgelegd.

HOOFDSTUK III Slotbepalingen

Artikel 7, 8 en 9

In de slotbepalingen is bepaald dat het college besluit in gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien. Daarnaast hoe deze beleidsregels geciteerd kunnen worden en vanaf welke datum deze van kracht zijn geworden.